

PROFESNÍ ORIENTACE A PROFESNÍ PŘÍPRAVA ŽÁKŮ SE SVP

VOLBA PROFESE, KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ

1

DOSPÍVÁNÍ

- čas tělesného, duševního a sociálního dozrání
- emancipace od závislosti na rodině, snaha o postupné „osamostatňování“ (vlastní názor, rozhodování, nesouhlas vs. potřeba pomoci, podpory)
- hledání vlastní identity a smyslu života
- navazování vztahů – co je „důležité“?
- uvědomění vlastního postavení ve společnosti
- představy o budoucnosti (profesní orientace) – co bych jednou...

2

PROFESNÍ ORIENTACE

- Jakou práci bych jednou chtěl/a dělat?
- Jakou práci bych jednou mohla/a dělat?
- Kde se to naučím?
- Pomoc při rozhodování (o budoucí profesi a škole)
- Podpora motivace, zjišťování silných a slabých stránek, očekávání

3

(PŘED) PROFESNÍ ORIENTACE

- Kam po (základní) škole?

ÚKOL:

- Kdo poradí?
- Co zjišťujeme?
- Jak zjišťujeme?

4

VOLBA BUDOUCÍ PROFESE / PROF. VZDĚLÁVÁNÍ

• **KDO poradí? (poradenští pracovníci)**

- Porad. pracovníci na školách
- PPP – kariérové poradenství
- SPC – kariérové poradenství
- Informační a poradenská střediska při úřadech práce (IPS)

- exkurze na pracoviště, dny otevřených dveří apod.

5

VOLBA BUDOUCÍ PROFESE / PROF. VZDĚLÁVÁNÍ

• **CO zjišťujeme?**

- druh a charakter zdravotního postižení
- zájem, přání, možnost seberealizace
- dovednosti, silné (slabé) stránky, schopnosti, samostatnost
- vzdálenost školy, podmínky
- náročnost vzdělávání
- budoucí pracovní uplatnění

6

VOLBA BUDOUCÍ PROFESE / PROF. VZDĚLÁVÁNÍ

- **JAK zjišťujeme? (prostředky v poradenství)**

- Pozorování
- Rozhovor
- Anamnestické údaje
- Analýza produktů
- Testy

7

ÚKOL – PŘEDSTAVY O PROFESI

- KUCHAŘ / KUCHAŘKA
 - Co dělá kuchař / kuchařka?
 - Kde pracuje kuchař / kuchařka?
 - Co se ti líbí na práci kuchaře / kuchařky?
 - Co se ti nelíbí na práci kuchaře / kuchařky?
 - Chtěl / chtěla bys být kuchařem / kuchařkou?
 - Proč (ano / ne)?

→ diskuse, rozvoj představ, doplnění informací (realita),
podpora komunikace, schopnost argumentovat, exkurze

8

AKTIVITY PODPORUJÍCÍ OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- Zjišťování silných a slabých stránek
- Sebepoznání, sebehodnocení, sebedůvěra
- Úkol pro žáky (a následná diskuse):
 - *Jaký / jaká jsem... Jaký / jaká bych si přála být...*
 - *Toto umím. Tohle mi jde dobře.*
 - *Tohle ještě neumím. Toto mi nejde.*
 - *Toto bych se chtěla naučit.*

9

PŘÍPRAVA NA PRÁCI JAKO SOUČÁST VZDĚLÁVÁNÍ

- RVP – vzdělávací oblast Člověk a svět práce
- Cíl: zprostředkování znalostí a rozvoj dovedností
- Klíčové kompetence ve všech RVP – pracovní
- Rozdíly – viz jednotlivé RVP

10

ÚKOL K SAMOSTATNÉMU VYPRACOVÁNÍ

- Co si představíte pod pojmem pracovní kompetence?
- Podívejte se do RVP ZV, co je v něm o pracovních kompetencích.

11

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

- ...souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.
- Vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti.
- Jejich osvojování – dlouhodobý, složitý a nikdy nekončící proces
- RVP ZV: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální.
- RVP ZŠS (I. díl): kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence **komunikativní**; kompetence **sociální a personální**; kompetence občanské; kompetence **pracovní**.
- RVP ZŠS (II. díl): ... Rozdíl k I. dílu?

12

PRACOVNÍ KOMPETENCE – RVP ZV, 2021

- Na konci základního vzdělávání žák:
 - používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
 - přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
 - využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
 - orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

13

PRACOVNÍ KOMPETENCE – RVP ZŠS, 2008 – I. DÍL

- Na konci základního vzdělávání žák:
 - má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
 - zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech
 - pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
 - soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění
 - respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
 - přijímá posouzení výsledků své práce
 - dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí
 - prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů

14

PRACOVNÍ KOMPETENCE – RVP ZŠS, 2008 – II. DÍL

- Na konci základního vzdělávání žák:
 - zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny
 - poznává a používá předměty denní potřeby
 - rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
 - využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
 - podílí se na jednoduchých praktických činnostech

15

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE RVP ZV, 2021

- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce (5/3h./t.)
- 1. stupeň - 4 tematické okruhy (povinné):
 - Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů
- 2. stupeň - 8 tematických okruhů:
 - Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií (škola vybírá min. jeden podle svých podmínek a záměrů)
 - Svět práce (povinný)

16

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE RVP ZŠS, 2008

- Tematické okruhy (21/22h./t.):
 - Sebeobsluha
 - Práce s drobným materiálem
 - Práce montážní a demontážní
 - Pěstitelské práce
 - Práce v domácnosti
 - Práce s technickými materiály (pouze na 2. stupni).
 - 9.+10.roč. - lze zařadit předprofesní přípravu (zaměření podle podmínek a možností školy)
- Tematické okruhy:
 - Sebeobsluha
 - Práce s drobným materiálem
 - Práce montážní a demontážní
 - Pěstitelské práce
 - Práce v domácnosti
 - Vzdělávací obor Pracovní výchova (20h./t.).

17

PROBLEMATICKÉ OBLASTI – SHRNUÍ

- Nedostatečné nebo nereálné představy
- Málo kontaktu s reálným světem práce (přes školu, přes rodinu...)
- Žáci se SVP – ne vždy motivováni k tomu, aby chtěli pracovat, aby chtěli na sobě pracovat, chtěli se učit, rozvíjet („musíš mít co nabídnout“)
- Podceňování schopností a dovedností žáků se SVP (omezení vs. potenciál)
- Nedostatek samostatnosti (ne soběstačnosti) a chuti se osamostatnit
- Problémy ve spolupráci – škola, rodina, trh práce (zaměstnavatelé)

18

PROFESNÍ PŘÍPRAVA

19

PROFESNÍ PŘÍPRAVA, PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- běžné školy
- speciální školy

20

(SPECIÁLNÍ) STŘEDNÍ ŠKOLY

- Gymnázium
- Střední škola pro zrakově postižené
- Konzervatoř pro zrakově postižené
- Střední škola pro sluchově postižené
- Střední škola pro tělesně postižené
- (SOU, SOŠ)
- Odborné učiliště
- Praktická škola

21

STŘEDNÍ ŠKOLSTVÍ – GYMNÁZIA

- **Gymnázia** (úplné střední vzdělávání) – připravují především na další studium
 - Rámcový vzdělávací program pro gymnázia
 - [Gymnázium pro zrakově postižené](#) v Praze
 - AKADEMIA Gymnázium, Základní škola a Mateřská škola, s.r.o. v Brně

22

STŘEDNÍ ŠKOLSTVÍ – STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLY

- **Střední odborné školy** (úplné střední odborné vzdělávání) – připravují na odborná povolání
 - oblasti ekonomická, technická, zdravotní, ped., soc. právní, umělecké apod.
 - [SŠ pro sluchově postižené](#), Hradec Králové
 - [SŠ pro sluchově postižené](#) ve Valašském Meziříčí (elektrotechnika)
 - [Obchodní akademie](#), Odborná škola a Praktická škola Olgy Havlové, Janské Lázně (video)
 - [SŠ pro zrakově postižené](#), Brno
 - [Střední škola Aloyse Klára](#), Praha

23

STŘEDNÍ ŠKOLSTVÍ – KONZERVATOŘ

- **Konzervatoř** – typ střední odborné školy, připravuje na uměleckou či umělecko-pedagogickou činnost
 - Hudba, zpěv, tanec, hudebně-dramatické umění, ladění
 - [Konzervatoř Jana Deyla](#) a SŠ pro zrakově postižené, Praha

24

STŘEDNÍ ŠKOLSTVÍ – ODBORNÁ A STŘEDNÍ ODBORNÁ UČILIŠTĚ

- **Střední odborná učiliště** (odborné vzdělání) – připravuje pro praxi
 - Dvou a tříleté obory, výuční list
- **Odborná učiliště**
 - Dvou a tříleté obory
 - [OU a Praktická škola Lomená](#), Brno
- **Praktické školy**
 - Jedno a dvouleté obory

25

PŘECHOD ZE ŠKOLY DO PRÁCE – TRANZITNÍ PROGRAM

[TRANZITNÍ PROGRAM](#) – RYTMUS, 9:22 MIN.

26

TRANZITNÍ PROGRAM (TP)

- Pro žáky/studenty s postižením
- **Cíl:**
 - Umožnit vyzkoušet si **práci v běžné prostředí** formou **individuálních praxí**
 - Získat sociální a pracovní dovednosti, zvýšit svoji samostatnost
 - Pomoci při přechodu ze školy do zaměstnání na otevřeném trhu práce

27

TRANZITNÍ PROGRAM NABÍZÍ

- vytipování místa pro praxi
- vyjednání průběhu a podmínek praxe (po ukončení praxe případné přijetí do pracovního poměru)
- zajištění pracovního asistenta
- poradenství (sociální a právně-pracovní)

28

POSKYTOVATELÉ TP – NEZISKOVÉ ORGANIZACE

- Rytmus – od klienta k občanovi, z.ú.
- AGAPO, o.p.s.
- SPOLU Olomouc, z.ú.
- Asistence, o.p.s.
- Tichý svět, o.p.s.
-

29

ÚKOL K SAMOSTATNÉMU VYPRACOVÁNÍ

- Představte si člověka s určitým druhem postižení či chronickým onemocněním (co nejkonkrétněji).
- Jaké profese jsou pro něj vhodné a jaké nevhodné a proč?
- Jak by bylo možné pro něj upravit pracovní podmínky a pracovní prostředí?

30